

Photoshopkurs

Photoshop er det beste programmet for innhenting, bearbeiding og lagring av bilder, om det så er til bruk på internett, fjernsyn eller trykksaker. Det er i hovedsak et pixelbasert program (selv om det også er mulig å arbeide med vektorbasert grafikk).

Programmet har en mengde menyer og funksjoner, og ”mange veier fører fram til Rom”. For at det ikke skal bli så altfor mye informasjon på én gang, viser jeg dere derfor kun et begrenset utvalg . Dere kan gå mer i dybden med f.eks. boken ”Photoshop; Classroom in a book”.

Mitt bidrag skal fungere som en startmotor; få dere igang med de vanlige funksjonene og forhåpentligvis få dere til å bli lystne på å trene og lære mer.

Og husk: om noe går galt er det tre utveier; det går alltid an å si Cancel i dialogbokser, eller Undo (ctrl Z), eller gå tilbake til tidligere stadium ved å bruke History.

Innhold:

1. Bildet og rammen

- a.. Hente inn bilder
- b. Beskjære/oppløsning
- c. Høyde/bredde
- d. Hva bildet forteller: utsnitt

2. Bildet

- a. korrigere eksponering
- b. Fargeforandring
- c. Forandre fargetemperatur
- d. Enkel retusjering
- e. Filtre
- f. bearbeiding av elementer (skalering,rotering)
- g. kort om layers
- h. Arbeide med et fast format

3. Lagring

- a. Filformater
- b. Kompresjon

4. Mulige fallgruver

1. Bildet og rammen

a. Hente inn bilder

Vi trenger endel råstoffbilder, og de kan f.eks. hentes fra.....

nett:

Oppgave: Hent ned bilder som vises på nettet. Hold pekeren på hvert enkelt bilde og lagre dem i en mappe på skrivebordet. (gi den navnet "kursbilder")

CD:

Oppgave: Hent inn bildene fra de to mappene på CD'en, og lagre dem i "kursbilder".

scanning:

Når man skal scanne et bilde, kommer et dialogbilde opp med mange valg. Ikke alle er like viktige, vi går nå igjennom de jeg tror dere trenger å kunne.

Oppgave: Legg postkortet på glasset; gjerne inntil kanten, slik at det ikke blir scannet skjevt.
Finn Fotolook under File og input. Klikk på preview. (scanneren vil da vise hvordan bildet ligger på glassplaten. Ta tak i boksene i den stiplede boksen, og tilpass det området du vil ha scannet. Velg oppløsning (f.eks. 300 dpi). Du kan også velge om du vil scanne Line art (tegninger f.eks.), Greyscale (gråtoner) eller RGB eller CMYK. Velg RGB.
Klikk på scan.
Legg merke til at det er blitt moaré på bildet. Dette skjer stort sett alltid når man scanner inn noe som er trykket. De rastrede prikkene fra trykken krangler med pixlene og lager et mønster.
Dette blir bedre om man velger Descreen.

Oppgave: Noen ganger er bilder scannet skeivt. Vi må da rotere bildet slik at det blir rett. File, Open "barn".

Klikk på verktøyet . Velg ut den delen av bildet som skal roteres. Gå til Edit i øverste menyen, og ned til Transform; velg Rotate.
Klikk og hold musen nede i et hjørne og roter det du har valgt ut.

Klikk på verktøyet , og klikk på Apply når det kommer opp en dialogboks. Hold CTRL-knappen og D nede, og markeringen vil forsvinne.

b. Beskjære/ oppløsning

Det er flere måter å beskjære på. Først vil jeg vise dere den raskeste. Den neste metoden gir dere litt mer kontroll over utsnittet.

Oppgave: File, Open og ”sykkel”

Klikk på verktøyet
Velg ut den delen du vil ha

Gå inn på image, crop , og bildet blir croppet. Hvis du vil ha bort den stiplede markeringen (selection), så trykk på Ctrl og D (deselect)
Lagre det ved å gå til File, Save, gi det et navn (”sykkel1”), og se til at du lagrer det i mappen "kursbilder".

Oppgave: File, Open ”fugl”.

Klikk på verktøyet :
Velg ut fuglen, trekk litt i de små boksene og se at utsnittet forandrer seg. La det være litt luft rundt fuglen.

Klikk på verktøyet og svar ”crop”.

Gå inn på image, image size, der ser du at bildet er 300 dpi (dots per inch). Dette er normal oppløsning for trykksaker. For web og fjernsyn er det 72 dpi. Det er alltid bedre å arbeide i høyoppløsning først, og så lagre det i lavere oppløsning. Et lavoppløselig bilde vil se grøtete ut om du forstørrer det. Om du forminsker et høyoppløselig bilde, vil aldri kvaliteten bli dårlig.)
Sett inn 72 dpi istedenfor 300,

c. Høyde/bredde

Ofte skal et bilde skal ha et bestemt pixel-format. Noen ganger er det bare bredden som er viktig; da bruker du kun funksjonen image size, andre ganger er det både bredde og høyde som gjelder, og da bruker du canvas size.

Oppgave: Jobb fremdeles med ”fugl”

Image, image size, sett width til 100 pixler.

(Boksen ”constrain proportions” skal være avkrysset, ellers blir bildet skviset.)
Klikk OK.

La os si at dette bildet er nødt til å være 70 pixler høyt.

Image, canvas size; finn begrepet ”pixler” på begge sliderne, sett inn 70 på height (det skal fremdeles være 100 pixler på width), svar ”proceed” på dialogboksen som kommer opp.

File, Save, gi det navnet ”fugl1” i mappen "kursbilder".

d. Hva bildet forteller: utsnitt

Beskjæring av bildet kan enten forsterke eller ødelegge bildets fortellerevne.

Oppgave: Åpne bildet ”sykkel” igjen.

Klikk på verktøyet , og prøv deg frem med forskjellige utsnitt.

- Hva skjer når det ikke er luft rundt personen?
- Hva skjer når hele skyggen er med i bildet, og det ikke er mer luft rundt personen ellers?
- Hva skjer når det er masse luft til venstre i bildet?
- Hva skjer når det er masse luft til høyre i bildet?

2. Bildet

I denne delen av kurset, skal vi bearbeide bilder.

a. Korrigere eksponering

Når man scanner bilder, er det ofte at de blir mørkere enn originalbildet. Og når man fotograferer, kan det også tenkes at eksponeringen ikke er slik man ønsker. Det er flere måter å avhjelpe det på.

Oppgave: File, Open ” ansikt”

Ansiktet er ikke riktig eksponert. Gå til Image og Adjust og klikk på Levels.

Det er mange måter å korrigere eksponering på, men denne er den enkleste.

Det er 3 nivåer med input; mørke, mellomtone, høylys

Hvis du drar markørene mot høyre blir det mørkere, - mot venstre blir det lysere

2 nivåer output; mørke, høylys; jobber med kontrast og lys i hele bildet;

Hvis du her drar markører mot høyre blir det lysere, - mot venstre mørkere

”Save settings” er en veldig kjapp jobbmetode: lagre en setting i mappen

”kursbilder”, og hent opp ”Paris”. Åpne Levels igjen i dette nye bildet og klikk

på ”load”, og hent opp de settingene du nettopp lagret. Det nye bildet vil nå bli korrigert slik som det siste.

Andre måter å korrigere lyssetting/eksponering, er å bruke Image, Adjust og Curves.

Her bearbeider man kurver for å få til det beste resultat.

En annen måte er Brightness/contrast: kun 2 markører bearbeider bildet, enkel, rask, god til etterjustering ”finish”, - lagrer ikke ”settings”.

b. Fargeforandring

Man kan forandre fargene i enten hele bildet eller bare enkelte farger.

Oppgave: File, Open ” flytte”
Gå til Image, Adjust, Variations
Dette er en rask måte å få forandret farger i hele bildet på: -automatisering med gode ferdige forslag

Prøv så Image, Adjust, Hue/saturation
Der er det 3 justeringsmuligheter
hue; hele fargesirkelen
saturation; fargemetning
lightness; lysstyrke.
0 saturation lager svart/hvitt bilde.
Settingene kan lagres.

Prøv også Image, Adjust, Color balance: en manuell fargekorrigering der settingene ikke kan lagres.

Image, Adjust, Invert; lager negativ; inverterer farger.
Kan faktisk lage riktige bilder av ”scannet” negativ.
Det brukes ofte negativ-scannere til slikt.

Oppgave: File, Open ”msalam1”
Gå til Image, Adjust, Hue/saturation
”colorize” lager fargetint; legger en farge på bildet. Fargen justerer du ved å dra slidere på hue, saturation og lightness.
Hvis utgangspunktet er et fargebilde, vil den ta bort alle andre farger enn én+ s/hv.
Passer veldig godt til ”elding” av bilder

Oppgave: File, Open ” blonde”
Gå til Image, Adjust, Replace color
Bruk pipetten til å hente opp det rosa i bildet, ved å skli sliderne på hue, saturation og lightness blir rosafargen forandret.
Prøv også Image, Adjust, Selective color og se hva som skjer.

c. Forandre fargetemperatur

Det er ganske vanlig å få ”misfargede” fotografier når man f.eks. fotograferer inne med film beregnet for dagslys. Dette kan til en viss grad justeres i photoshop.

Oppgave: File, Open ”temp”
Bruk litt tid på å prøve ut de forskjellige menyene under adjust, og se hvilke som egner seg best til å få bildet til å se riktig ut i fargetemperatur.

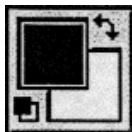
d. Enkel retusjering

Det er mange måter å retusjere bilder på i Photoshop. De vanligste feilene man vil rette opp er å fjerne støv og skitt etter å ha scannet inn bilder. Å forandre røde øyne til normale er også vanlig.

Oppgave: File, Open "sno". Her er det masse snøfnugg som for anledningen skal fjernes.

Klikk på verktøyet og plasser pekeren med pipetten rett ved siden av et snøfnugg. Klikk der. Fargen som er der, vil nå dukke opp i toolboxen i ruten

som ser slik ut: Du har nå denne fargen "i pennen/penselen."

Klikk på verktøyet og legg merke til at du i linjen under toppmenyen nå får opp noen valg med hensyn til penseltykkelse og slkt. Velg den tykkelsen som passer.

Mal med denne penselen over snøfnugget til det ikke er der lenger.

Oppgave: File, Open "eyes"

Klikk på verktøyet som heter Magic Wand. Klikk på det røde i det ene øyet. Hold Shift knappen nede og klikk på det røde i det andre øyet. Du vil nå se at det røde er markert ut i begge øyne. Du kan nå gå til Image, Adjust og Hue/Saturation og forandre på rødfaren til f.eks. blå..

e. Filtre

Det er svært mange filtre i Photoshop, og man kan få det spinkleste foto til å bli renee kunstverket.

Oppgave: File, open "blonde"

Gå til Filter i toppmenyen, og velg forskjellige filtre og se hva det gjør med bildet.

Blur filteret er veldig nyttig; det kan redusere ujevnheter eller støy i bilder.

Under Rende og lighting effects kan du sette lys på et bilde og få det til å få dybde.

Under Artistic og Sketch kan du få bilder til å se ut som kunst.

f. Bearbeiding av elementer (skalering, rotering etc)

File, open "blonde" (lag kopi av laget "Background")

Gå til Edit og Transform, velg Scale. Ta tak i et av hjørnene av bildet og dra det innover. Bildet vil nå bli skviset. Hvis du holder shift-knappen inne mens du drar i hjørnet, vil blidet bli proporsjonalt skalert.

Klikk på pilsymbolet øverst i toolboxen, og svar på spørsmålet som kommer opp med Apply.

Gå til Edit og Transform, velg Rotate. Ta tak i et av hjørnene og sving på bildet.

Klikk på pilsymbolet øverst i toolboxen , og svar på spørsmålet som kommer opp med Apply.

Prøv ut de andre valgene under transform.

g. Kort om layers

Det geniale med photoshop er at man kan arbeide lagvis; i motsetning til f.eks. Word, der man legger elementer etter hverandre.

Oppgave: File, New, skriv 400 pixler width, 350 pixler height og 72 dpi i dialogboksen som kommer opp.

Hent opp bildet "pc.gif". Bruk og klikk på det hvite. Select, Invers slik at markeringen markerer pc'en. Edit, copy.

Gå til det nye dokumentet du har laget, Edit, paste.

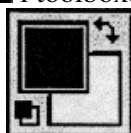
Bruk verktøyet til å flytte pc'en rundt. Hold på laget som pc'en er på og dra det ned til den lille firkanten med eseløre i nederste høyre kant; nå lager du en kopi av dette laget. (Hvis du bare klikker på dette symbolet, vil du lage et helt nytt lag.) Flytt denne pc'en til et annet sted, og gå til opacity i Layer-boksen og gjør f.eks. pc'en mer gjennomsiktig.

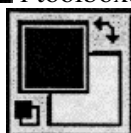

Gå til verktøyet i toolboxen. Klikk et eller annet sted på bildet, og markøren begynner å blinke. Under toppmenyen kommer det nå opp noen valg; skrifttype, størrelse og farge. Velg noe her. Skriv et eller annet. Klikk deg

til i toolboxen, og flytt teksten rundt.

Klikk på nesten nederst i toolboxen. Velg en farge i dialogboksen som kommer opp. Her kan du også velge websafe farger.

Gå til og lag en boks. Juster opacityen. Ta tak i dette laget, og dra det ned under pc'ene, slik at det ligger nederst.

Sånn kan du holde på og lage en illustrasjon.

h. Arbeide med et fast format

Mange ganger arbeider man med en fast mal for hvordan internettsider skal se ut, med begrensninger for hvor store illustrasjoner skal være.

Vi skal nå plassere et bilde i en firkant på 100x100 pixler, både på en enkel bakgrunn, og på en mer særpreget.

Oppgave: File, New og sett width 100 pixler og Height 100 pixler. Resolution på 72 pixler .
File, Open "blonde". La oss si at dette er et kunstverk dere ikke har lov til å beskjære, men det skal plasseres innenfor formatet av 100x100 pixler. Gå til Image, image size, og sett height 100 pixler og resolution 72 dpi. Velg hele bildet ved å gå på Select, All, (eller Ctrl + A), gå så til Edit, Copy, og klikk så på det nye dokumentet du laget med 100x100 pixler som dimensjoner. Edit, Paste.
Blondebildet stemmer nå i høyden, men ikke i bredden. Hvis dette er en gif som skal inn på en side med hvit bakgrunn, så kan du i grunn bare lagre dette som en jpeg eller gif med det samme, og det vil stemme bra.
Hvis bakgrunnsfargen er en annen enn hvit, kan du finne det ut enten ved å konsultere designmanualen for nettsidene, eller går på view source når du ser på nettstedet i Explorer eller Netscape. Eller du kan ta en screenshot og hente det opp i Photoshop, bruke pipetten og hente opp bakgrunnsfargen. La oss si at bakgrunnsfargen er CCCCFF. Klikk på foreground color-firkanten i toolboxen. Klikk på valget "only web colors" og sett inn koden CCCCFF der hvor det er en #. Gå til layers-menyen og klikk på background, og hold Alt nede mens du trykker på backspace. Nå vil bakgrunnen bli fylt med fargen fra palletten.

Det kan tenkes at du har lyst til å vri litt på kunstverket, samt legge en skygge bak, og kanskje lage en litt mer spennende bakgrunn bak bildet.

Klikk på laget med kunstverket. Edit Transform og Scale. Gjør bildet mindre ved å ta tak i et hjørne og skalere det ned; NB NB! Hold shift-knappen nede mens du gjør dette; da blir proporsjonene ikke ødelagt! Gå til Edit Transform og Rotate, og rotér bildet. Det kan tenkes at du må gå tilbake til Edit, Transform og scale igjen, for å skalere det ytterligere ned. Klikk så på pil-verktøyet i toolboxen, og svar "Apply" når du får spørsmål om det. For å lage skygge gå du til Layer, Layer style og Drop shadow. Juster sliderne til du har en skygge du er fornøyd med.

Nå skal vi lage en bakgrunn bak dette roterte bildet med skygge, som er litt mer spennende. Hent opp bildet "pc", Ctrl + A, Ctrl + C, gå til dokumentet ditt med kunstverket, Ctrl + V. Hvis pc'en nå la seg oppå kunstverket ditt, så ta tak i layeret og dra det ned oppå backgrounden. Filter, Blur, Motion Blur; dra på slideren til fargene er skikkelig dratt ut og bare lager striper. Nå har du en bakgrunn som er litt mer heftig enn bare flat. Disse stripene vil jeg gjerne ha på samme lag som backgrounden, slik at jeg kan jobbe med fargene samtidig. Klikk på Background eller pc-layeret. Ta bort "øyet" fra kunstverk-laget i Layer-palletten, og klikk på den lille pilen øverst til høyre i Layer-palletten, og velg merge visible. Nå har du laget ett lag av disse to som syntes.

Klikk på øyet slik at kunstverket synes igjen, men jobb videre med background, og fargekorrigér denne i en av menyene under Image, Adjust.

3. Lagring

a. Filformater

Når du bruker enten Save eller Save as, får du endel valg mht filformater.

photoshop(PSD)	bør brukes for egen lagring etter at du har tatt inn et nytt bilde som du vil jobbe videre med
photoshop EPS	Brukes oftest av trykkerier
JPEG	for f.eks. fotos som skal mailes, eller visespå nett
Compuserve GIF	for f.eks illustrasjoner som skal mailes, eller visespå nett
photoshop PDF	Portabel Digital Format: brukes både til nedlastbare, høyoppløselige filer på nett, samt til originaler til trykk
PICT	typisk PC-format for bilder; egner seg godt til å innlemme i Word-filer
Targa	profft format i TV-miljø
TIFF	profft format i trykkebransjen og i TV-miljø

b. Kompresjon

Under File og Save for web, kommer en dialogboks opp med mange forskjellige valg. Hovedregelen er vel at jpeg brukes for fotografier, og gif til andre illustrasjonselementer. Jpeg kan ofte bli litt ”blurete”, mens gif har en tendens til å bli enten pixlete eller posterisert, om man komprimerer det for mye.

Oppgave: Hent opp en hvilken som helst fil og prøv dere frem med både jpeg og gif.

4. Mulige fallgruver

Mulige fallgruver

Du prøver å gjøre noe med et lag, men ingenting skjer.

→ Se til at du er på riktig lag!

→ Alternativt, se til at du ikke har en selection et eller annet sted; Hvis du har en aktiv selection vil endringer kun skje innenfor denne.

Ctrl + D for å fjerne uønsket selection.

Du vil viske bort et rusk, men istedet får du en lilla strek

→ Se til at du er i riktig verktøy i toolboxen; I dette tilfelle viskelæret!

Du har hentet inn et bilde fra internett som du vil jobbe med, men du får ikke jobbet med noen valg i layers-palletten.

→ Bildet må konverteres til RGB før du kan jobbe med det!

Ekstra tips, photoshop

Fylle farge i selected form:

Alt og Backspace, og fargen som er som foreground color i palleten vil fylle formen

Gjøre selection noen pixler større eller mindre:

Ha en aktiv selection som enten er valgt med stiplet rektangel-verktøy eller magic wand. Gå til Select i toppmenyen, og så Modify og så velge enten expand eller contract

Gjøre selection mykere (blurret) i kantene:

Ha en aktiv selection som enten er valgt med stiplet rektangel-verktøy eller magic wand. Gå til Select i toppmenyen og velg Feather. Sett en pixelstørrelse, f.eks 3. Når du nå enten fyller selection med farge eller fargekorrigerer den eller kopierer og pastar den et annet sted, så vil kantene være myke.

Lagre Selection:

Noen ganger er det greit å lagre en selection, spesielt hvis du har jobbet mye med magic wand, og ikke vil miste selectionen. Ha en aktiv selection, gå til Layer-palletten der hvor alle lagene er listet opp. klikk på mappe-symbolet som heter Channels ved siden av mappesymbolet for Layers. Du får nå opp noen lag som heter rgb, og så de forskjellige

enkeltfargene. Klikk på dette symbolet og du vil automatisk ha lagret din selection som nå blir kalt Alpha 1. Du kan lagre mange selections, og de vil da bli kalt Alpha 2, Alpha 3 osv. Selectionen kan hentes når som helst ved å holde Ctrl inne mens man klikker på Alphaen. Hvis bildet blir svart og med hvitt der det er selection, har man glemt å holde Ctrl inne. Da klikker man bare på rgb-laget øverst og det svarte forsvinner, og så kan man hente opp selectionen igjen.

Invertere selection

Noen ganger klikker du på det som er rundt et objekt med magic wand for å velge objektet med en selection. (f.eks som med PC'en: der klikker du på det hvite). Hvis du da skal ha klippet ut dette objektet, må du sørge for at det er valgt, ikke bakgrunnen. Derfor må du invertere selectionen. Det gjør du ved å gå til toppmenyen og Select, og så velge Inverse. Da blir objektet valgt.

Lage skygge på et lag:

Klikk på det laget du vil ha skyggen under (f.eks et tekstlag), og Gå til Layers i toppmenyen og velg Layer style og Drop shadow. Du vil da få opp en meny med mange valg du kan manipulere med, og du vil se skyggen på bildet forandre seg etterhvert som du endrer valgene. Når du har funnet den skyggen du vil ha, klikker du OK, og laget har fått en skygge. Det vil da komme opp en eller to linjer i forbindelse med laget ditt i Layers-palletten, og om du dobbelt-klikker på F-symbolet der, vil du få opp Drop shadow-menyen igjen som du kan manipulere med videre hvis du vil.